

Cimkő

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

TARTALOMJEGYZÉK:

A jó barátok. Cimkép. Verselte: Benedek Elek	49
Az óriás répa. Apró unokáinak meséli Elek nagyapó	50
Muki. Egy baba története. Irta: Balogné Molnár Mária	51
Peregjetelek, kis gyöngyszemek... (Inspirá-te mǎrgárite.) Vers. Irta: Vasile Alexandri. Magyarba átültette: dr. Szeremley Akos	53
Állatmesék. Apróság. Irta: Zöldi Márton	55
A bölcs Pufi. Irta: Elek nagyapó	56
Tamás érdeklődik. Csevegés	57
Mit ér a nagy erő... Kép	59
Egy szegény fiu története. Elbeszélés. IV. közlemény. Irta: Dánielné Lengyel Laura	59
Öcsike hegedül. Kép	61
A nyíl és a dal. Vers. Irta: Benedek Marcell	62
Fejtörő	64
Elek nagyapó üzeni	63

A

gyermeknek legkedveltebb lapja, a

Cimbora

eddig az első betűtől az utolsóig olvasnivalót adott a gyermekeknek, mert a lapnak nem volt

hirdetése

A lap elterjedtségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy minden eltelt

hét

az olvasók táborának hatalmas növekedését jelenti. A lap kiadóhivatala most elhatározta, hogy a mai

napig

fennállott rendszert megváltoztatja és az Erdély-szerte elterjedt gyermeklapba, amelyet ma már minden gyermek a kezében

tart

hirdetéseket is vesz fel.

A Cimbora

tartalma ezzel nem fog kisebbedni, mert amilyen mértékben nő a lap

hirdetése

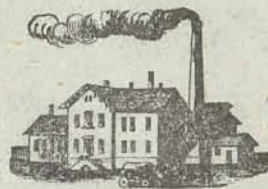
olyan mértékben nő annak terjedelme is.

A kereskedőknek

megfizethetetlen

értékű a Cimbora hirdetése, mert az egész Erdély, sőt a külföld lakossága is olvassa.

RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR r.-t. CLUJ (KOLOZSVÁR)

GYÁRT ELSŐRENDÜ

GÉPSZIJAKAT

Gödörcezerzés! Gyors leszállítás!
Garanciát vállalunk!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tartós és izléses cipők

a Halász Mór r.-t.-nél kaphatók Szatmáron!

TASNÁDY GYÖRGY

díszműlakatos

Careii-Mari (Nagykároly) Str. Vas.

Lucaciu (Majthényi-u.) 14. szám.

Készít mindennemű iparművészeti és díszmű tárgyakat, karos- és asztali lámpákat, villanycsillárokat, virág- és szalonszalkákat, írőkészleteket, hamutartókat, művészi kivitelű bútort- és épületvasalásokat stb.

Elvállal bármiféle lakatosmunkát, autogénhegesztést, gépek, csillárok, mindenféle fémtárgyak javítását, tisztítását és ujrászínezését.

Rókát

és más szörmét

felelősség mellett

fest az

UNIO

Kolozsváron.

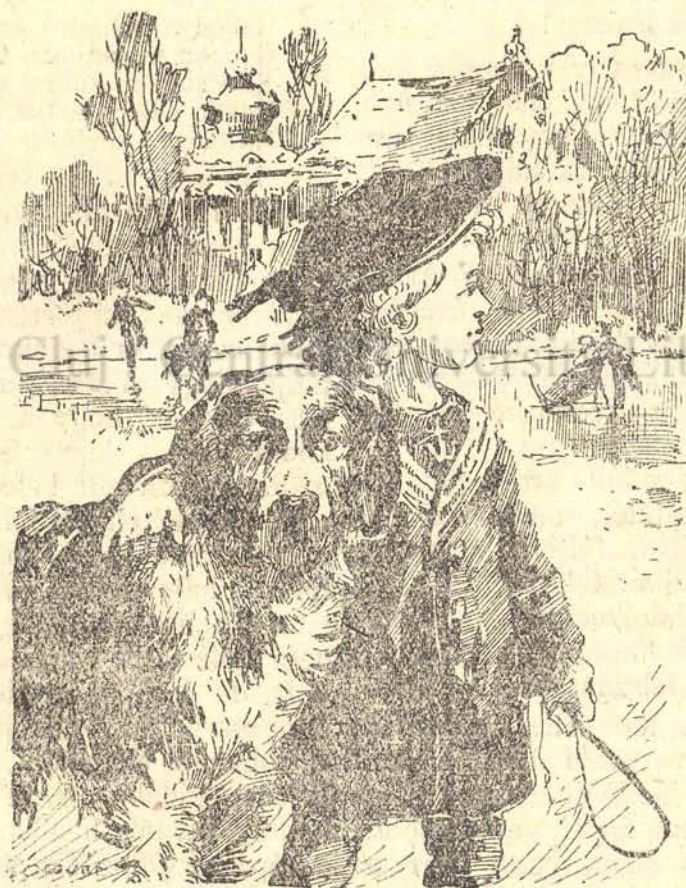
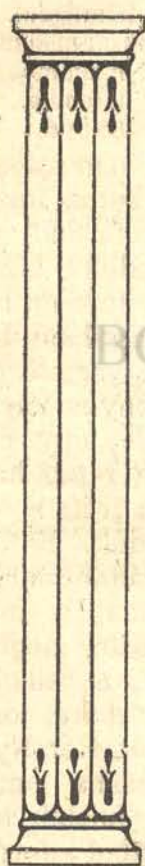
Szűcsöknek
árkedvezmény!

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

A jó barátok.

Nem félek én, bármerre járjak,
 Ha velem jön e kedves állat.
 Szivem nyugodt, hogyha őt látom,
 Ő az én leghivebb barátom,
 Kedves barátom.

Erdőt, mezőt vele bolyongom,
 Vele játszom, ha nincs más dolgom.
 Kozzám simul, ha bús a kedvem,
 Csuda-e, hogyha megszerettem —
 Úgy megszerettem!

Az óriás répa.

— Apró unokáinak meséli Elek nagyapó. —

Hol volt, hol nem volt, de valahol mégis volt, — volt egyszer egy szegény ember. Hát én sok országot-világot bejártam, sok szegény embert láttam, de ilyen szegényt még nem! Folt hátán folt, még az is hol volt, hol nem volt, egy szó, mint száz: ringyes-rongyos volt a ruhája, de még kapcája sem volt szegénynek, nem ám, mert nem is volt csizmája.

Hogyha nincsen csizmája,
Minek legyen kapcája?

Ült, üldögélt ez a szegény ember a kemence-padkán, tünődött, buslakodott, mit kezdjen, mit csináljon? hogy éhen ne haljon, aztán egyszerre csak nagyot ütött a térdére, de akkorát, hogy szinte kicsordult a vére, s mondta, ami következik:

— Ej, ebadta, mire jó e padka? Arra, hogy itt üldögéljek? Magam elé nézegéljek? Jó erre a szék is. Hadd veszem már hasznát ennek a padkának. Mert az mégis ember dolog, hogy a gyomrom mindig korog.

Gondolt erre, gondolt arra, jobbra, balra, eléfelé, hátra-felé, mindenfelé, s addig elé, addig hátra, feltette magába, hogy ő bizony a padkát felszántja!

Nem sokáig gondolkozott, az erdőből fát hozott, fából ekét faragott, két cserebogarat befogott, s felszántotta a padkát!

Hiszen, jó, jó, fel volt szántva a padka, de most mit vet majd abba? Vetne búzát — egy szem sincs. Vetne rozsot — egy szem sincs. Vetne árpát, vetne zabot, de csak egy szemet sem kapott, bár a házban mindent végig kutatott. Vetne babot, — azt sem kapott. Istenem, Istenem, szerelmes Istenem, már most mit vet a padkába. Hát hiába dolgozott? No de addig motozott, talált végre répamagot, éppen egyet, sem többet, sem kevesebbet. — Hátha nincs több, ez is elég! mondta a szegény ember, s elveté a répamagot, s aztán sóhajtott egy nagyot, felnézett az égre, fo-

hászzkodott, imádkozott: Aldd meg, Uram, a munkámat, óh hallgasd meg az imámat!

Hiszen, hogyha imádkozott, nem hiába imádkozott, el sem telik egy hét, kettő, megáldotta a Teremtő: akkorát nőtt a répája, tátva maradt szemé-szája. Belekapaszkodott, neki rugaszkodott, huzta, huzta, huzogatta, — meg sem mozdult az ebadta!

Ejnye, ejnye, mit csináljon? Nem csinált egyebet, csak kiáltott egyet:

Hallod-e, hallod-e, asszony feleségem,
Gyorsan szaladj ide, segélj huzni nékem!
Nem tudom kihuzni a répát magamba,
Nosza, kapaszkodjál belé a hátamba.
Én huzom kifelé, te huzz hátrafelé.

No csak ne félj semmit, nem szakadsz meg belé! Huzták, huzták, ketten huzták, de a répa a padkából ki nem fordult. Nem hogy fordult, meg sem mozdult! Hanem egyszer csak mi történt? Az történt, hogy nyílt az ajtó s beállított az Egylábu, Isten tudja, hogy miféle, ember-e vagy ördögféle, elég az, hogy az asszonyba kapaszkodott, huzta, huzta hátrafelé, úgy hogy majd megszakadt belé, de a répa, hamis répa — no, ennek fele sem tréfa! — ki nem fordult, meg sem mozdult. Ej, haj, több a baj, mint a vaj! Beállított a Kétlábu, kapaszkodott Egylábuba, s ámbár nem volt rajta suba, a huzásba megizzadt, de a répa, hamis répa, a padkában bent maradt. Aztán jöttek rendre, sorba: Háromlábu, Négylábu, Öt, Hat, Hét, Nyolc, Kilenc, Tizlábu, mind egymásba kapaszkodtak, huzták, huzták, addig huzták, hogy a répa megmozdula, a padkából kifordula, s valahányan voltak, mind hanyat vágódtak!

No de mindegy, csakhogy kijött az ebadta! Nagy nyögve feltápáskodtak s rajta szépen megosztottak. Felvagdalták egyformára s kinek-kinek mennyi jára, szekerekre rakták. Jutott pedig Tizlábusnak tiz szekér, a Kilenclábusnak éppen kilenc szekér, nyolc a Nyolcnak, hét a Hétlábu-

nak, — minek üzzem-füzzem tovább: ki-
nek-kinek annyi járt ki — megkérdezheti
akárki — ahány lába volt. Két lába volt
a szegény embernek, kettő a feleségének,
bezzeg hogy csak négy szekérral kaptak.
— No, engem ugyan becsaptak! só-

hajtott a szegény ember! Én szántottam
fel a padkát, én adtam a répa magját, s
csak négy szekér maradt nekünk! Várjad,
padka, várjad, amíg én felszántlak! Soha
többet, soha többet!

Igy volt, vége volt, mese volt.

MUKI.

Egy baba története.

— Irta: Baloghné Molnár Mária. —

Muki sem nem kis nyul volt, sem nem kis
majom, hanem merevdereku, puhakaru rongy-
baba, hatalmas, kenderkóc haju koronával. Po-
fácskáját sajtákezüleg pamacsoltam tulipirosra,
az eszményien szép teremtsnek különben Mári,
a szomszéd néni kócoshajuj, kormos, kis cseléd-
leánykájaja volt az alkotója.

Volt énnekem sok babám az életben. Szőke-
hajuj, tündércarcu, feketefürtü, alvó baba, sőt még
olyan csodababát is hozott egyszer számomra
az angyal, hogyha a mellén lévő gyöngyöt meg-
huztam, apró, hegyes fogai közül esókolnivaló
kedveséggel ejtette ki: papa, mama. De mind
hiába. Egyik sem nőtt olyan feledhetetlenül
szivemhez, mint a lábnélküli, kóchajuj Muki. Any-
nyira szerettem gyönyörüséges Muki babámat,
hogy valóságga meleg volt körülöttem a levegő
a szeretettől, ha kedvemre kijátszhattam maga-
mat vele a tornác végében álló nagy padon.

A nagy szeretet aztán nem vált egészen
hasznomra, mert nagyedik elemista voltam s a
hosszu és unalmas földrajz meg számtan órá-
kon figyelés helyett Mukikámról álmodoztam s
varrtam neki képzeletben a fodros-bodros vi-
gánókat.

Vágyaim netovábbja polgárista nővérem
osztálymunkába készülő, lilaselyemmel himzett
tülzsebkendője volt.

Ha én egy olyan szoknyát varrhatnék Mu-
kikámnak!

Egy szép, de dermesztően hideg októberi
vasárnap reggelen nem birtam ellenállani a vágy-
nak s a már elkészült, tülzsebkendőt észrevét-
lenül kivettem Bella nővérkém fiókjában. A fog-
vacogató, ősz hideg dacára kimenekültem zsák-

mányommal a kopár, elhagyott kertbe s dideregve
aggattam a lenge dolgot bálványom vállaira, a
fakókék, kartonruha fölé. Kenderhajuj Mukikám
még merevebbre egyenesítette fadarabból ké-
szült gerincét a büszkeségtől, mikor elkészültem
munkámmal. Fáradtságom gyönyörü gyümölcsét,
azonban a hideg miatt nem élvezhettem soká,
de elhatároztam, hogy mielőtt visszatenném Bella
fiókjába a kincset, még egyszer kijövök játszani
fejedelemnővé cicomázott kedvencemmel. Mielőtt
bementem volna melegedni, előbb, a tornácvé-
gén álló nagy pad alá, rengeteg babarongy és
skatulya közé elrejtettem Mukit.

A konyhában éppen fánkot süített édesanyám
s kezembe véve egy párolgó fánkot, a mindjárt
bekövetkezendő jó játék reményével, jókedvűen
táncogattam a konyhaajtó mellett. Bella komoly,
barna fejcskájával egy kis széken guggolva
magolta leckéjét, az ajtót pedig nyöszörögve
kaparta kintrekedt kis kutyánk, Vili. Én gond-
talan készséggel nyitottam neki ajtót, de csak
Bella rémült kiáltására és megdöbbsent arca lát-
tára néztem reá.

Vili a gyönyörüséges lilazsebkendőnél fogva
vonszolta befelé a kinyitott ajtón bálványomat!

Hogy ezután mi történt, nem igen emlék-
szem reá, csupán az a rettenetes pillanat ma-
radt meg élesen emlékezetemben, amikor leszedve
róla tülpalástját, szivem bálványát kihajították
az udvarra.

Bella különben sem viseltetett nagy szim-
pátiával kedves babám iránt. A csufondáros Muki
nevet is tőle kapta, amely azonban idővel oda-
édesedett szivemhez s olyan becézve tudtam
kilehelni: Mukikám, szivem!

Az előbbihez hasonló keserűség gyakran érte Muki miatt a szívemet.

Egyik zimankós, téli este történt, hogy édesanyám aludni küldött minket, gyermekeket. Kint furcsa nótákat énekelt a szél s az ének-szóból át-átsapott hosszuranyujtott, jajgató sirásba. Karácsony felé járhatott az idő s nagy, fehér hószőnyeg világított be az ablakon. A kis kályhában vigan duruzsolt a tűz s puha, meleg ágyacskámban élvezettel kucorodtam össze paplanom alatt. Egyszerre eszembe jutott Muki. Megesett szívem elhagyatott voltán. Leugrottam az ágyból s a szekrényem alján bánatosan, szétmeredt karral fekvő babát ölbe kaptam, babusgattam, csókolgattam, végre belegöngyöltem egy puha kendőbe s gondosan elhelyeztem édesapám szörmebéléses bundája zsebébe, úgy, hogy csak veres ronggyal felcicomázott, kócos feje látszott ki belőle. Akkor aztán, mint ki jól végezte dolgát, aludni tértem. Már jóízűen szundikáltam, mikor édesapám mit sem sejtve magára vette kabátját s elment barátjai közé. A kócféjű bábu kíváncsian kandikált ki veresmasnis fejével a kabátzsebből, mikor édesapám a kivilágított kávéházba bement. Egyik szemfüles bácsi rögtön észrevette a szokatlan vendéget s csufondárosan összefogott ujjaival hajánál fogva kihuzta rejtekéből s nagy derűtség között tette le az asztalra a fodrosruhás bábút.

Reggel aztán szigorú tekintettel állott élém édesapám. Rettenetesen tekintélyes akart lenni s marékrafogott kincsemmel hatalmasat ütve az asztalra, kijelentette, hogyha még egyszer ilyen dolgot teszek, tűzbe dobja szívem virágszálát.

Alig tudtam magamhoz térni a rémült kétségbeeséstől, hogy édesapám oly kiméletlen gyöngédtetenséggel bánt Muki őnagyságával.

Pedig Muki angyali türelemmel viselte méltatlan sorsát. Puha, rongy pofikája változatlan és töretlen derűvel grimáskodott reám az efféle tragédiák után is. Még azon sem botránkozott meg felettébb, hogy egyszer, mikor esküvőjét tartotta egy képzett, feketefrakkos vőlegénnyel s keményrevasalt csipkefüggönyből készült fátyolába és ruhájába volt öltözve, rut önzésből kintfelejtettem a nagy padon. Tudniillik, beszaladtam kakaót majszolni. Igaz ugyan, hogy ez még megbocsátható lett volna, de közben Micike-

ténsur, a hatalmas cirmos kandur reátelepedett sok szoknyától puha testére. Meglátta ezt Vili, a kócos kis pincs s kurta vakkantásokkal ugrált Micike-ténsur felé. A hatalmas kandur méltóságán alulinak találta felpofozni a kellemetlenkedő apróságot s lassu mozulatokkal otthagya Muki menyasszonyt az ostoba és rakoncátlan Vili zsákmányául. A lelketlen jószág reátaposott első lábával a szép menyasszonyra s herregve rángatta fátyolánál fogva a lábai alatt vergődő Mukit. Majd kirángatta a széttépett fátyolu szépséget az udvarra. Ott aztán megijedt egy felborzolt tollu, fekete pulykától s ott hagyta áldozatát a sárban.

Amikor uzsonnámat végezve visszatértem játékomhoz, látom, hogy három-négy fekete pulyka hosszúra nyújtott nyakkal, csodálkozó pittyegéssel kémlel a földön valamit. Hát Uram fia, az én csipkés menyasszonylányom fekszik előttük sárosan, piszkosan, de pirosan és jókedvűen grimáskodva.

Allandó csipkedés, élcelődés központja volt Muki.

Megtörtént hogy iskolából jövet, gyönyörűségemet az eperfa ágaira felakasztva találtam. Pityu öcsém és barátai követték el vele az embertelenséget az én bosszantásomra.

Egyszer kenderkóc haját tintával feketére festették. Ezzel ugyan nem értek el semmit, mert úgy találtam, hogy egészen jól áll neki a fekete haj s még nagyobb pirosrongyot kötöttem reá máslinak.

Hanem egyszer olyant találtak ki és követtek el testvéreim, ami páratlanul áll a babák történelmében.

Szép, szeptemberi délután volt. Éppen iskolából érkeztem haza, mikor a kert felől ének-szót hallok. Megismertem testvéreim hangját s rosszat sejtve indultam a hang irányába.

Kertünknek a patakra nyíló kapuja tárva volt s a patakparton négy furcsa fekete alak állott. Testvéreim volta: Etus, Bella, Pityu és egyik barátnőnk. A hátukra borított fekete klott köténnyel és fejükön magas, cukorsüveg göngyölegből készült, fekete papirsüveggel úgy állottak ott, mint a papok a temetésen s valami furcsa, keserű, temetési nótát énekeltek.

A patak szürke, hideg hajjai sárgalevelek

közt, fekete bárkát ragadtak magukkal, egy kockacukor doboz födelét s hosszant nyult utánna a vizen a fehér csipke szemfedél, amely Mukikám kedves, grimázkodó pofácskájára borult.

A bárkakoporsó messze uszott már, amikor megérkeztem s a mély iszapos vízbe nem mehettem utána, hanem leguggoltam a patak-

partra s néztem hangtalanul, míg csak egyetlen Mukikám koporsója el nem tűnt szemem elől.

Nem is volt több babám az életben soha, de ha lett volna is, nem tudtam volna szeretni. Elvitte babaimadásomat az a fekete bárka a szürke őszi habokon, ott az uszó aranylevelek között, valahová az Operenciára . . .

Peregjetek, kis gyöngyszemek . . .

(Inspiră-te mărgărite.)

— Irta: Vasile Alexandri. — Magyarba átültette: dr. Szeremley Ákos. —

Három gyermek, királygyermek,
Nem is szépek, szebbnél-szebbek,
Állnak a nagy palotában,
Gyöngyöt fűzve mind a hárman.
Jön aztán egy fényes madár,
A királyi ablakra száll,
Szárnyacskaít meg-megrázva,
Igyen szól be a szobába:
— Jaj de jó, hogy itt talállak,
Gyönyörű szép virágszálak!
— Isten hozott kis madárka,
Térj be, térj be a szobánkba!
— A szép tavasz vetett erre,
Visszatérek nyárra kelve,
Járva a ti tájatokon,
A virágos májust hozom
És a május gyönyörét,
Soh'sem hallott szép mesét,
Mert csodás egy dolog ez,
Amint nem volt s nem is lesz.
— Szép mesédet naphosszat
Kis madárka, daloljad,
Fűzünk érette neked
Három gyöngyöt, ékeset.

I.

Peregjetek, peregjetek,
Aranyszálon kis gyöngyszemek,
Mint egy fényes villitánc,
Hímes-ékes meselánc.
Volt egyszer, vagy soha tán,
Volt egy édes kisleány,
Szép volt arca, szép maga,
Sugárzó a homloka,
S a napot tán nézhetéd,
De nem az ő két szemét.
A virág mind így kiált:
Ah, mi bájló szép virág!
A csillagok kérkedtek,
Hogy náluk is fényesebb,
S testvérüknek mondva őt,

Igy vitáztak rajta ők.
Hát egyszer egy hajnalon,
Zöld mezőben pici nyom,
Két testvére merre megy,
Ő is éppen arra megy,
Ujjaik közt aranyhaj,
Hónuk alatt a guzsaly
És hogy mennek mind elébb,
Egyik így szól: „Álmodék:
Egy királyfi, szép legény,
Állott az út peremén.
Ah, ha jőne, jőne már,
Feleségül venne bár,
Adnék neki egy lovat,
Solyomröptűt, rangosat,
Gondoltam rá az imént:
Egy nemes faj, büszke mént.
Mint a villám, szikrázna,
Szellő sem ér nyomába,
Hegyre fel és völgybe száll
És a földet körbejár“.
Másik így szól: „Testvérke,
Fényből szőnék testére
Hímes inget, cifra vállal,
Napsugárból aranyzállal,
Legyen éve, szerencséje,
Tűz ne fogja, baj ne érje,
Bú, betegség ne találja,
Sem gond a lelkét meg ne szállja“.
Most a legkisebb leány
Ily szót ejte ajakán:
„O, csak választana engem,
Tudnám én, hogy mit kell tennem.
Mit sem adnék egyebet:
Egy ikerpár gyereket.
Lenhajuknak szőkesége,
Legyen az ő szemefénye
És mosolygó arcaik,
Messze űzzék gondjait!“
„Ah, ha így lesz, drága szentem,
Vőlegényed leszek mentem!“

Igy szólt most a büszke gyermek,
Vadat űzve, ki ott termett.
„Légy az én szép menyasszonyom,
Légy királynőm s homlokodon
Ragyogjon a korona,
Mint a napfény mosolya“.
Szendén-szépen, mint a hajnal,
Áll a gyermek, áll zavarral,
Nyúlna talán szóra ajka,
Am orsója és guzsalya
Kezéből kipenderül
S ő a földön elterül.
Gondolatnál sebesebben,
Királyfi karja lebben,
Lóra kapja könnyedén,
Vágtat velük már a mén.
Egyet nyerit, kettőt horkan,
Vágtatóban lába dobban
S hipp-hopp! itt a palota
Fényes-ékes homloka.

Nem is vártak hét napot,
Lett aztán nagy lagzi ott.
Volt is násznép, több a soknál,
Mint szokás a királyoknál
S hire átkelt hirtelen,
Kilenc földön, tengeren.
Váltak ottan nagy királyok,
Fénylett nehéz koronájok,
Szép császárnők, ékesek
És csoda nagy emberek,
Kiknek nagy a tekintélye
S nincs ruhájuk semmiféle.
Egy, aki a kőt megőrli,
Más, ki többől fákat dönt ki,
Mindmegannyi óriás,
A mesékben így szokás.
Hát aztán a szép leventék,
Fát-frumosok, hercegecskék?!
Amde annyi nép között
Legszebben ki öltözött,
Soh'sem látott fényességbe?
Hát a király felesége,
A menyasszony, már királyné,
Szeme, mint az ibolyáé,
S olyan volt a mosolygása,
Mint a hajnal hasadása,
Mint a lepke, mint a fény,
S mint a harmat, oly üdén.
Én is akkor ottan voltam
És magamban azt gondoltam,
Most is még azt gondolom,
Hogy talán csak álmodom.

II.

Peregjetek, peregjetek,
Hosszú szálon kis gyöngyszemek,

Mint ahogy a mese szóla,
Folyik a szó egyre-másra.

Szállt az idő, szállt serényen,
S fényes csillag fenn az égen
Egyszerre csak földre szállott,
Hogy betöltse már az álmot.
Két csecsemő, ikergyermek,
— Mindakettő nagyra termett —
Édesanyjuk öröme,
Mosolygva beköszönte.
Szóghajuknak szókesége
Arcuk édes üdesége
És a felujult szép szemek,
Csillagokként fénylenek!
Hejh, tudjátok, királylányok,
Ha a földet bejárjátok,
Nincs szebb semmi s édesebb,
Mint az anyaszeretet,
Mint ha édesanya karja
Kis gyermekét betakarja,
Kebeléhez öleli
S szive örömmel teli!
Édesanyjuk, boldog anyjuk
Leste minden pillanatjuk,
Pólyakötőt, mint a fátyol
Font gyönyörű lenhajából,
Két karjára fekteté,
Mint a bölcsőn reneté.
Aztán mindig nézi őket
S feled föld- s égi mezőket,
Kebelén egész világ:
Ingó-bingó két virág,
Szép virág.
Nem volt egyéb gondolatja,
Folyton-folyvást nyílt az ajka,
Mind csak nekik suttogott,
S a szive így dobogott!
Csititgatta lágy beszéddel,
Altatgatta énekével:
„Náni, náni, flaim,
Jó anyátok karjain?
Jól esik, hogy elringatlak?
Jól esik, hogy altatgatlak?
Azért imádkozgatom,
Járjatok szép tájakon,
Adjon az Úr segedelmet,
Járván az ő fénye mellett,
Legyen a föld szivárványos,
A föld mindenütt virányos.
Csak virágok nyiljanak,
Utatok hol elhalad,
Legyetek szép daliák,
Hadd bámuljon a világ,
Fát-frumosok, nagy vitézek,
Ragyogjon a bölcsességtek,
Ah, legyetek jók, nagyok,

Földön járó csillagok.
 S a virrasztást elfeledve
 Reggel emigy ébresztgette:
 „Nyiljatok fel, szép szemek,
 Ragyogócskák, lényesek
 Hallga, kedvesim!
 Két kis angyal jött elébb,
 Mind elébb és közelébb,
 Hallga, kedvesim!
 Utjuk éppen erre vitt,
 Hófehérek szárnyaik,
 Hallga, kedvesim!
 Hoztak fényt és illatot,
 Éltetadó harmatot,
 Kiknek hozta hát?
 Nyisd fel pici szád!”

Ha gyermekkel áld meg Isten,
 Nincsen annál, tudom, nincsen,
 Érzés édesebb,
 Öröm teljesebb!
 Ámde, haj! oly gyakran szárnyal
 Vad vihar a földön által,
 Zuzmarázó, durva szél
 S megdermed mind, ami él.
 A mosolyból szenvedés lesz,
 Örömet sem, bút sem érez,
 Minden szépség oda már
 És a vigság jájra vál!
 Május volt még, csupa szépség,
 Derült ég volt, csupa kékség,
 S ott, ahol a nap ragyog,
 Játszodtak az angyalok.
 Hátha köztük egy akadna,
 Ki a földre lepillantna?
 S ott is van már valahány
 Felhőrojtos ablakán.
 Hát mit látnak, mit csodálnak?
 Kezeikkel tapsikálnak:
 Meglátták az ikreket,
 „Soha ilyen szépeket!”
 Ah! És mintha villám csattan
 Abban a szempillantásban
 Kicsiny testük megremeg,
 Az ígézet ölte meg.
 Az ígézet odafentről,
 Leválnak az anyamellről...
 — Daltalan s ha lombja vesztett,
 Jaj immár a rengetegnek,
 Jaj a szivnek, férjnek, nőnek,
 Párja hunytát átélőnek,
 De keserv ha van a földön,
 Azt egyetlen szóba öltöm:
 Árva: gyermek anyja nélkül,
 Árvább: anya gyermek nélkül.

(Vége következik.)

Állatmesék.

A szamár.

Az oroszlán rossz kedvében volt. Minden állatba belekötött. Aki nem úgy felelt, ahogy ő kívánta, az szigorú büntetésben részesült. És folyton kérdezett.

Nemsokára betévedt a királyi barlangba egy szamár. Hegyezte a füleit és észrevette, hogy miről van szó. Szerényen félreáll. Tudta, hogy őt tartják a legostobábbnak. Nem törődött a közvélemény ítéletével, ami bizonyítja, hogy a szamár sokkal okosabb, mint azok, akik őt ostobának tartják.

Végre észrevette őt az oroszlán.

— Ah, itt vagy? No jó, mondd meg nekem hamarosan, hogy mióta áll fenn a világ?

A szamár lehajtotta fejét és a legtermészetesebb hangon így válaszolt:

— Óh uram, királyom, hogy kérdezhetsz te tőlem ilyet? ... Hiszen te legjobban tudod, hogy én szamár vagyok.

*

A csiga és a hangya.

A csiga kevélykedett:

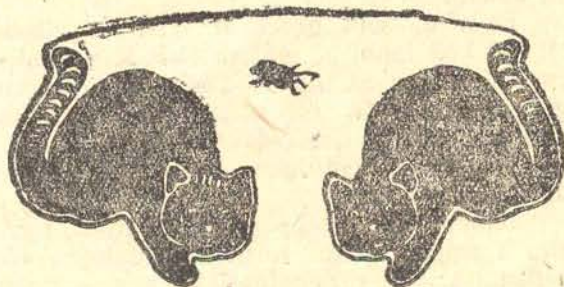
— Mégis én vagyok a legszerencsésebb állat valamennyi közt, mert nekem házam van. És a házat nem kellett építenem, velem született.

A hangya megállt egy pillanatra.

— Azért is vagy olyan dologtalan, lusta, csigajárású. Látod, én még arra sem érek rá, hogy több szót vesztegessek rád.

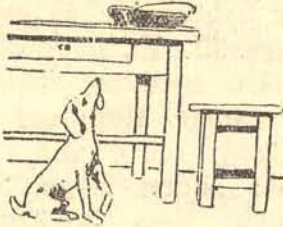
Tovább sietett.

Zöldi Márton.

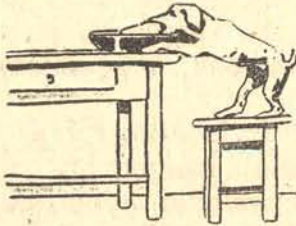

A bölcs Pufi.

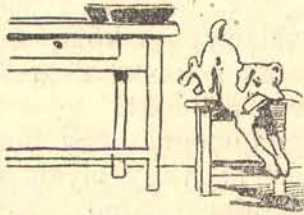
Nem hiába mondja el Stánci néni tizszer is egy nap, ha kedves Pufikájáról van szó: nagy esze van ennek a kutyának! Ami igaz,

igaz, ami nem igaz, hazugság: Pufinak néha-néha olyan nadselü gondolatai támadnak, hogy Öcsike is büszke lehetne rájuk. Sőt még jól is járna, ha tanulna a bölcs Pufitól.

Mert hát Öcsike nadselü gondolatai rendszeren igen szomoruan végződnek. Ha én nem is irom meg, a rajzoló bácsi többnyire elárulja, hogyan. Pufi, a bölcs Pufi bezzeg arról is gondoskodik, hogy nadselü gondolatainak ne legyen ilyen gyászos vége.

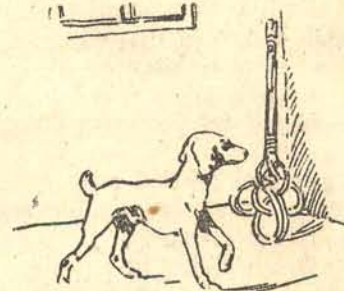
Pufi egy szép napon (szép volt bizony, legszebb napja életének!) gyönyörű májashurkát pillantott meg a konyhaasztalon. Pufi olyanformán van a májashurkával, mint Öcsike a luftbalónnal. Mihelyt meglátja, nadselü gondolata támad.

Ez a nadselü gondolat igen — „edselü“ volt: el kell lopni a májashurkát s valami jó, nyugodt helyen az utolsó falásig elfogyasztani. Egy pillanat — és volt májashurka, nincs májashurka. (Hogy Öcsikéeket ezen a napon ki fogja meghívni vacsorára, azzal nem törődött Pufi, a bölcs Pufi.)

Hanem amint éppen elégedetten nyalagatta a száját, valami rettenetes dologra esett a pillantása. Ez a rettenetes dolog egy — poroló

volt. És a bölcs Pufi egy szempillanat alatt elgondolta, hogy:

A szakácsné bizonyosan ki fogja találni, hogy csak én ehettem meg a májashurkát. Ha pedig kitalálja, tüstént leakasztja a porolót. Ha pedig leakasztja, nem a divánt fogja kiporolni vele, hanem az én bundámat. Ha pedig kiporolja...

Mikor idáig jutott az okoskodásban a bölcs Pufi, akkor — ismét nadselü gondolata támadt.

— Ha a májashurkát ellophattam, miért ne lophatnám el a porolót is? Engem bizony nem fognak elsupákolni, mint azt a bolond Öcsikét szokták!

A nadselü gondolatot nyomon követte a tett. Pufi megtaszította orrával a porolót, a

poroló leesett a földre; Pufi a foga közé kapta, azzal usgyi, szaladt vele, mintha a szemét vet-

ték volna ki. Meg sem állott a lakás utolsó zugáig, ahol valami lomtár-féle volt. Addig nem nyugodott, míg egy ócska láda mögé be nem tuszkolta a porolót.

Akkor aztán, mint, aki dolgát jól végezte, visszacompolygott a konyhába. Mit mondok, sompolygott? Csaholva, ugrálva táncolt be, hadd lássa a szakácsné, hogy nem volt ott mostanáig.

A szakácsné pedig állt, állt a konyha közepén, kezében az üres tállal. Törte a fejét,

hová lett a májashurka. Talán csak álmodta, hogy volt abban a tálban ilyesmi? Ki lophatta volna el?

Pufi nyugodtan, ártatlan képpel heveredett le a sarokban és dehogy is szólt volna egy szót is. Nemcsak azért nem szólt, mert a kutya nem tud beszélni. Pufi bölcs állat és tudja, hogy „hallgatni arany, beszélni ezüst”. Kutya nyelven ez valahogy ilyenformán van:

– Hallgatni májashurka, beszélni poroló!

Elek nagyapó.

Tamás érdeklődik.

(Budha vallásáról.)

Tamás: Nagyon szeretek veled beszélgetni. Mindig többet és többet tudok, de a beszélgetés után azt érzem, hogy még sok mindent megtudhatok tőled. Engem különösen érdekelnek a régen elmúlt idők, meg azoknak a népeknek a sorsa, kiket valószínűleg sohasem láthatok. Ha veled beszélgetek, úgy érzem, mintha közöttük sétálgatnék.

Apa: Én is mindig szívesen beszélgetek veled, mert látom, hogy figyeled és megjegyzed mindazt, amiről magyarázgatok.

Tamás: Mindenre nem tudok visszaemlékezni, de a legtöbbet megjegyzem, mert beszélgetés után még sokáig gondolkozni szoktam. A multkor a kínaiakról beszélgettünk és te megígérted, hogy az ottani szokásokról kérdezősködhetem. Nagyon kíváncsi vagyok arra, milyen vallású emberek laknak Kínában.

Apa: Kína igen nagy terület, a vallás ott sokféle. Nem tudom, melyik valláson kezdjem. Hallottál talán valamit Budha királyfiról.

Tamás: Már olvastam egyszer róla a te könyvedben, de csak annyi maradt a fejemben, hogy királyfi volt és új vallást alapított. Igaz, azt is tudom róla, hogy igen jó ember volt és olyan dolgokat tanított, mint Krisztus.

Apa: Ez elég kevés. Különös természetű, sokat gondolkodó volt már gyermekkorában. Nem szerette a fényűző életet, bántotta a lelkét, hogy az emberek nagy része nyomoruságban él. Amikor családja látta, milyen szomorú gondolatokkal foglalkozik, szórakoztatni akarták. De ő mindig szomorúbb és szomorúbb lett. Apja elhatározta, hogy megházasítja. Azt hitte, hogy nem fog annyit a mások bajával foglalkozni, ha családja lesz. Budha meg is házasodott, szerette is családját, de embertársait még jobban. Egy éjjel kilopódzott palotájából, elhagyta ifju feleségét és kis gyermekét. Egy vad erdőbe bujdo-

sott, hol hét évig remete módjára élt. Itt gondolta ki, hogyan lehetne segíteni szenvedő embertársain. Majd a hét év elteltével elhagyta a rengeteget és hirdetni kezdte tanításait. Az emberek egyenlőségét hirdette és azt tanította, hogy minden élő lényt szeretni kell.

Tamás: Ez nincs ellentétben a keresztény tanítással, sőt talán egyik vallás tanításával sem.

Apa: Ez nincs ellentétben, de ő sok más is tanított s ezek már más vallások szerint nem fogadhatók el. A Budha fellegása az volt, hogy az ember lelke halála után nem a mennyországba megy, hanem vándorol. Tehát a halál után az élet nem szakad meg, hanem folytatódik. Ez a vándorlás különösnek tetszik neked, még különösebbnek fogod látni, ha megtudod, hogy az ember lelke halála után nem mindig emberbe száll, hanem igen gyakran állatba. A következő élet attól függ, hogyan élünk most. A mostani igazságtalanság a jövő életben nem marad megtorlás nélkül, a jó tett sem jutalmazás nélkül. Ha a lélek több életen keresztül jó volt, elveszi jutalmát, eljut a *Nirvánába*, nem kell vándorolnia többé. Persze te azt hiszed, hogy a Nirvána olyan mint a mennyország. Csalódló fiam. A Nirvána a teljes megsemmisülés. Budha tehát az örök nyugalmat, az örök semmiséget tartotta a legnagyobb jónak.

Magáról is azt hirdette, hogy még többször, újra meg újra megszületik, mielőtt lelke megtisztul és a *Nirvánába* jut.

Tamás: Vannak Budhának törvényei?

Apa: Vannak, fiam. Ránkmaradt például a tizparancsolata. Nagyon hasonlít ez a tizparancsolat a mienkhez. Megláthatod a parancsolatokból, hogyan kellett élniök azoknak, akik Budha tanítását követték.

Tamás: Elmondhatnád nekem a parancsokat?

Apa: Szívesen. Figyeld meg, mert ezek a rövid rendelkezések, olyanok, hogy ma is minden embernek meg kellene tartani azokat. 1. Ne ölj élő lényt! 2. Ne vegyél el olyat, amit nem adhatsz! 3. Ne élj tisztátalanul! 4. Ne mondj hamis tanubizonyosságot! 5. Ne hazudj! 6. Ne szitkozódjál! 7. Ne mondj goromba szavakat! 8. Ne bántsd embertársaidat! 9. Ne kívánd a másét! 10. Ne tekintsz tisztátalan dolgokra!

Különösen az első parancsolatra hívom fel a figyelmedet, bár látszólag megegyezik a mi tizparancsolatunkkal. Nagy mégis az eltérés. Budha szerint semmiféle élőlényt nem szabad megölnünk. Látod, fiam, ez a vallásukból következik, hiszen az ember lelke halála után gyakran valamelyik állatba költözik. Náluk tehát az állatok megölése éppen olyan gyilkosság, mint az emberölés. Budha hívei hust nem ehetnek.

Tamás: Hamar elterjedt Budhának a tanítása? Sok hive van-e ennek a vallásnak.

Apa: A tanítás gyorsan elterjedt és híveinek száma ma is sok-sok millió. Eleinte a régi vallás papjai erősen üldözték őket. De te tudod, hogy a keresztényeket is hiába üldözték. Még jobban szaporodtak. Ez történt a budhistákkal is. Kinának egy nagy tartománya, Tibet, majd nem kivétel nélkül budhista lakossága.

Tamás: Már olvastam Tibetről. Tudom, hogy európai ember nehezen juthat oda. Halottam a dalai lámáról is.

Apa: Érdekes világ van Tibetben. Bár Budha tanítását hirdetik, az emberek most sem boldogabbak ott, mint Budha előtt voltak s ennek a lámák az okai. A lámák Budha papjai. Nagy, fallal körülvett kolostorokban élnek. A kőfalon belül vannak a templomok és a papok házai. Néhol egész városnak tetszik a fallal körülvett terület. Vannak kolostorok, hol 5-6 ezer láma él. Ők a környék urai, mindenki fél tőlük és engedelmeskedik. Ilyen nagy tömeg ember fegyverrel is éreztetheti erejét. A lámák kereskedelemmel is foglalkoznak, imákat is árulnak. Igen nagy jövedelmük van a kegyes zarándokoktól, kik messze földről felkeresik a hiresebb kolostorokat. A lámák sem mind egyformák. Az ugynevezett veres lámáknak szabad házasodniuk, a sárga lámák fogadalmat tesznek, hogy nem nőülnek. Vannak aztán kolduló lámák is, kik sorba járnak a falvakat és városokat.

A dalai láma a feje az összes lámáknak. Hatalmát azonban nem mindig gyakorolhatja, mert környezete gondosan vigyáz minden cselekedetére. Hogy jobban gyámság alatt tarthassák, igen gyakran gyermeket választanak dalai lámának. A papok aztán a maguk izlése szerint nevelik a gyermeket. Persze, te ezen csodálkozol. Elfelejtetted-e, hogy volt idő, mikor Magyar-

országon egy kis primás, Mátyás feleségének rokona, ült az esztergomi érseki székben.

Tamás: Azt gondolom, apám, hogy ez nem ellenkezik Budha tanításával. Budha azt tanította, hogy az ő lelke halála után mindig újabb és újabb helyre fog költözni. Ha egy gyerekről azt állítják, hogy Budha lelke beléköltözött, azt bizonyára szívesen választják dalai lámának.

Apa: Nagyon helyesen okoskodtál; most rájöttél arra, hogyan lehet valaki könnyen dalai láma. Nem is mernélek Tibetbe elereszteni, mert még elhíresztelnéd magadról, hogy Budha lelke benned van. Egyszer csak ott ülnél a dalai láma székében. De ne vágj olyan sértődött arcot, csak tréfálkoztam! Valóban, olyanféleképpen van a dolog, ahogy kigondoltad. Budha, a lámák tanítása szerint, már többször feltámadt és ült is többször a dalai láma székében. Bizony, gyakran van ott pártoskodás ezért az előkelő helyért. Szegény ujjászületett Budhának többször méregtől kellett meghalnia. De minden zárdának van egy élő budhája, azaz szentje. Ez a szent örökéletű. Alig hunyja be a szemét, lelke egy gyermekbe vándorol, kiket a kolostor lámái felnevelnek.

Tamás: Hogyan választják ki az új szentnek való gyermeket?

Apa: Nagyon ügyesen, fiam. A környéket bejárják a kolostor előkelő papjai és rendszeren a leghatalmasabb család elsőszülött fiában ismerik fel azokat a jeleket, melyek arra mutatnak, hogy a szent lelke beléköltözött. Ráfogják, hogy hasonlít hozzá. Néha több hasonló tárgyat tesznek elébe s ki kell választania az elhunyt szent tulajdonát. Természetesen előre figyelmeztetik a gyereket, vagy megtaszítják egy kicsit a karját.

Tamás: Ugy látom, hiába élt Budha, nem tudta megvalósítani azt, amiről a rengeteg erdőben álmodozott.

Apa: Bizony, keveset javított a világon, pedig ennek a jólelkű embernek minden törekvése az volt, hogy az elnyomottak és szenvedők helyzetén könnyítsen.

Jót, szépet és nemest akarni nem kevés;

De tenni kell azt, hogy elég legyen.

Vessük, barátim, vessük a jó és igaz

Hazafiságnak magvait.

Jön egy idő, bár meg nem érjük is,

Melyben vetésünk szép gyümölcsöket terem.

Kisfaludy Sándor.

*Mit ér a nagy erő szép szabadság nélkül! —
E bús sorssal szívünk soha ki nem békül.*

Egy szegény fiu története.

— Irta: Dánielné Lengyel Laura. —

(Folytatás.)

A szegény kis fiu szó nélkül leírta az alá-
zatos, kolduló levelet. Csak kétszer akadt meg
a tolla, először mikor azt kellett leírnia, hogy
Tilda néni épen olyan jó hozzá, mint az édes-
anyja, másodszor, mikor az új ruháról volt szó,
amit Tilda néni a múlt héten vett volna neki.
Megakadt a tolla, aztán lehajtotta a fejét és
tovább írt.

Ötször kellett lemásolnia, amit Tilda néni
diktált neki. Mind az öt levél szóról-szóra ugyanaz
volt, csak a megszólítás volt néhol néni, máshol
meg bácsi. Mikor készen volt az öt levél, Tilda
néni borítékba tette, megcimeztette őket és el-
küldte a rokonoknak.

— Ha van egy kis emberség bennük, erre
csak küldenek valamit — mondta férjéhez for-
dulva.

Borsos uram fejét rázta:

— Csak ócska holmit, lim-lomot, ruhafélét
ne küldjenek — mondta roszkedvően.

— Azt magam sem szeretném — felelte
Borsosné — és éppen azért is írtam meg ne-
kik, hogy a múlt héten új ruhát vettem a fiunak,
most már csak pénzt küldjenek.

— Hát Agoston Ferencnek nem irsz-e?
— kérdezte kis tünődés után Borsos.

— Ugyan kérlek — pattant fel mérgesen
Tilda néni — hiszen ismered. Annak ugyan ír-
hatunk... kár a bélyegkölttségért. Mióta az
üzlet, amit számunkra berendezett, tönkrement,
tudni sem akar rólunk.

— Bedugott engem valami kis hivatalba
és azt akarta, hogy egész nap ott körmöljek.
Ő maga meg duskálódik a sok pénzben.

– Hagyjuk ezt, – mondta Tilda néni – felforr a vérem, ha rá gondolok. Ingyenélő, zsebrák hadnak nevezett bennünket és kiutasított a házából, most meg, mióta azt a kis pénzt felfeltük a nevében, amit nem lett volna szabad, hát még a leveleimet is visszaküldi. Azzal fenyegetett, hogy börtönbe csukat, ha még egyszer ilyen teszek.

– Rongyos pár száz forint, érdemes egy ilyen gazdag embernek szót tenni miatta. – Borsos uram mérgesen fel s alá járt a szobában s úgy dohogott.

– Hagyjuk már ezt, nem érdemes róla beszélni, – fejezte be a vitát Tilda néni, – te meg Misi ne társd itt a szódat, hanem szaladj a levelekkel a postára és visszafelé szólj be Milka néninek, hogy adjanak kölcsön tiz koronát. A jövő héten biztosan megadjuk. Elmondhatod, hogy milyen nehezen élünk és hogy rád is mennyit költünk. Ha nem akar tiz koronát adni, kérj ötet, vagy a legrosszabb esetben kettőt, de pénz nélkül haza ne gyere, azt mondom...

És Misi elindult. Kábult fejjel, nehéz szívvel ment le a lépcsőn. A kapu aljában Lacival találkozott.

– Én is veled tartok, – mondta a fiu és a posta felé mentek.

A nagykoruton egy kocsi haladt el mellettük, a kocsiban egy őszhajú, szigoru arcú, öreg ur ült.

– Itt van a vért szívó uzsorás! – és Laci fölemelte az öklét, a kocsi felé fordította.

– Ki volt ez? – kérdezte Misi, mikor a kocsi tovább gördült.

– Agoston Ferenc, a dús gazdag nagybácsi, ki nyomoruságban hagyja sinylődni a kedves rokonait.

Misi szó nélkül, gondolkozva lépegetett előre.

– Pedig ha látnád, micsoda csodaszép háza és kertje van a Hűvösvölgyben! Mi voltunk néhányszor nála, de aztán a vén zsugori megharagudott apára és anyára. Nekem azért még kétszer szabad volt kimenni, de aztán...

– Nos? kérdezte Misi érdeklődve.

Laci vállat vont és durván nevetett.

– Elveszett egy arany cigaretta tárcsa és reám fogták...

– De hát miért nem mondtad, hogy ártatlan vagy, hogy te...

– Hiszen mondtam, de...

Misi megállt és a Borsos fiu szeme közé nézett:

– Te vetted el a cigarettatárcát, – mondta kemény, szigoru hangon.

– No és ha el vettem volna... Talán nem maradt a vén uzsorásnak még elég holmija... Mi?

Misi nem felelt. Sápadt arccal, lehajtott fejjel ment a Borsos fiu mellett és többé egyet-

len szavára sem adott választ. Pedig százfélét is kérdezett tőle Laci, míg a postáig értek.

IV.

Augusztus végén Zádor Misi reszketve várta mindennap a postát, jön-e pénz? Ettől tette ugyanis függővé Tilda néni azt, hogy beiratja-e a fiut az iskolába.

Mert bizony a szépen lemásolt kérő levelekre lassan jött válasz. S ahogy egyik nap telt a másik után, úgy lett ingerlékenyebb, türelmetlenebb Tilda néni is. Haragját pedig elsősorban mindig Misi érezte meg.

Zádor Misi kétségbeesett volna ezeken a szomorú napokon, ha Borsosék kisebbik fia, Pista, ott nem áll mellette. A fiu két évvel volt fiatalabb Misinél, de testvérként szerette a hozzájuk került árva fiut. Jobban egyezett vele, mint a bátyjával.

– Ne félj, – biztatta Misit – a mama csak fenyegetőzik, de azért be fog iratni az iskolába.

Tilda néni elmondta minden lehető alkalmal, hogy mekkora áldozat itt tartani, táplálni, ruházni, mindennel ellátni Misit. Most azonban, hogy a kérő levelekre nem akart válasz jönni, Misi mindenütt utjában volt. Ha jött-ment, beleütődött, ha evett, nem birta hallani, mint a villát tányérjához érinti. Ha lefeküdt, álomszuszék volt, ha fent maradt sokáig, nevetlen tolakodó, aki a nagyok beszédjét kívánja hallgatni. Ha egy helyben mozdulatlanul ült, lusta, ha ugrálni kezdett, vásott rossz kölyök...

A kis Zádor Misiből, ebből az életvidám lelkü, elfogulatlan, bátor gyermekből Borsosék házában sápadt, vézna, félenk, hallgatag, tartózkodó lélek lett... Érezte, hogy itt ebben a házában Pistán kívül senki sem szereti s ami talán még ennél is szomorubb volt, ő sem tudott itt szeretni senkit – kis pajtásán kívül.

Valami sötét, fekete hidegség vette körül lelkét és néha azt hite, hogy ebbe a sötét, fekete hidegségbe tűnt el az ő boldog, szép, kedves gyermekora, amit ott lent a falun, édes anyja házában töltött. Ugy tetszett neki, hogy ebbe a komor, sötét feketeségben van eltemetve vidám kacagása, csengő dalolása, édes anyjának gyöngéd szava, az ő boldog és megelégedett lelke, ott van minden, – minden, ami szép, jó és érdekes volt életében.

Augusztus vége felé Borsoséknál rettenetes volt az izgalom. A pénzes postás késett, egyre késett és Borsosné minden haragját, minden keserőségét a kis fiun töltötte ki. Elnevezte naplopónak, ingyenélőnek, semmiházinak. Megfenyegette, hogy összepakolja a rongyait és kidobja a házából. A kis fiu sem ülni, sem állni, sem mozogni nem tudott előtte, mert mindjárt a szitkok özöne zúdult szegény fejére.

Misi ez időben, halászapadban, beesett szemmel járt-kelt a lakásban. Ha csak szerét tehette, leszökött az utcára, mert otthon türehetetlen volt a tartózkodás. Igaz, hogy mikor visszajött, Borsosné mindig összeszidta tekergéseiért, de addig, míg az utcán volt, békében hagyták.

Pedig a rossz bánásmód mellett még a budapesti nyár is szörnyen megkinozta Misit. A kis fiu jó falusi levegőhöz, a szabadban való futkározáshoz volt szokva s Budapesten pedig ebben az évben gyilkoló hőséggel jelentkezett a nyár. Misi gyakran szédült, tántorgott, sőt egyszer el is ájult. Éjjelente nyugtalanul aludt, sokat forgolódott s egy reggel Borsosné így szólt:

— Egész éjjel forogsz, hányod-veted magad. Ezt nem lehet kiállani. Estétől kezdve a konyhában fogsz aludni. Érted?

Misi lehajtott a fejét, hallgatott. Laci nagy kárörömmel ugrálta körül.

— A konyhában fog aludni... A konyhában fog aludni...

Misi szó nélkül, lehorgasztott fejjel ült helyén. Tudta, hogy bármit tesz, vagy mond, neki a Borsosné fiával szemben igaza nem lesz soha. Ha válaszol a fiunak, verekedés lesz a dologból és bármint üssön ki a harc, Borsosné neki esik, őt bünteti meg. — Hallgatott hát s a csufolódo fiu indián táncát némán nézte, mire Tilda néni meg is jegyezte:

— A lamuszi, gyáva fiu, nem lesz belőled soha semmi.

Misinek, ha nem is panaszkodott, nagyon fájt a konyhába való

száműzetés. Azt remélte, hogy Tilda néni estig lecsillapodik, megfélelkezik a dologról és ő bent marad a szobában. S csakugyan, mintha a sors kedvezett volna neki, mert a vacsora után Borsosné így szólt:

— Fiuk aludni, egy-kettő!...

Misi dobogó szívvel igazította el fekhelyét a kis diványon. Ugy látszik, szerencsésen bent maradhat. Tilda néni mintha jobbkedvű lett volna. A vacsora alatt egyszer sem kiáltott Misire.

Laci azonban észrevette, hogy Misi miben mesterkedik és rákiáltott:

— A konyhában a helyed! Takarodjál a konyhába!...

Misi nem válaszolt és tovább vetette az ágyat. Laci most a háta mögé került.

— Nem hallod, te éhenkórász! Nem elég, hogy ingyen itt tartunk. Mars ki a konyhába!...

És megragadta Misi karját, hogy kifelé lódtassa. Misi maga sem tudta, hogy mi történik vele, csak érezte, hogy forró lesz az egész teste az égő, lobogó indulattól és kezével a Laci karjára vágott.

A következő pillanatban egy erős ököl csapott le a fejére s a kis fiu az ütéstől rögtön lerogyott a földre. Borsosné még egyszer felemelte kezét, hogy a gyermekre üssön, de kissebbik fia, Pista hirtelen elébe ugrott:

— Mama, ezt nem lehet, ezt nem szabad... A Misi anyja ezt látja az égből. És látja a jó Isten és nagyon haragszik érte...

Borsosné karja lehanyatlott, többé nem tudta megütni, a gyermeket. Égő arccal, lesü-tött szemmel állt

ÖSISKE HEGEDÜL.

helyén, mint aki nagyon szégyenli magát. Csak később szólalt meg, halk, szakgatott hangon:

Feküdjetek le, te is Misi a rendes helyedre, aztsn több verekedés ne legyen ám, mert komolyan megharagszom.

V.

Augusztus utolsó napjain azonban mégis érkezett valami a rokonoktól. Ruha is, pénz is. A pénz rögtön jókedvre hangolta Tilda nénit és szeptember elején így szóló Misihez:

— Hozd rendbe magadat és gyere velem. Be foglak iratni a polgári iskolába.

Misi gyorsan megmosta arcát, kezeit, megkefélte haját és ruháját, aztán elindult Borsosné oldalán az iskola felé. Az utóbbi hetek nyomorúsága mintha mind feledve lett volna s sápadt, vézna arcán mosolv játszott.

Szegény kis fiu, úgy el volt gyötörve testileg-lelkileg, hogy amint nem szidták, nem bántották, nyugodtnak, elégedettnek érezte magát.

Különösen boldoggá tette, hogy iskolába viszik, nem lesz belőle utcai, tétlen csavargó. Odahaza volt a faluban egy vásott, rossz suhanc, akit mostoha apja kivett az iskolából s mesterségre sem taníttatott. A fiu ott csavargott, tekergett tétlenül a faluban. Ami rossz csak történt, azt mind ráfogták az emberek. A szülők megtiltották gyermekeiknek, hogy a haszontalan Ferkóval szóba álljanak.

Misi az utóbbi időben borzadva gondolt arra, hogy nem lesz-e belőle is olyan csavargó, tekergő falurossza, mint amilyen Lackó Ferenc.

Nem, nem, hiszen lám, itt megy Borsosné oldalán egyenesen az iskola felé. Borsosné Laci is viszi, persze a kezénél fogva, míg Misi csak mellettük poroszkált. No de nem baj, az iskola kapuja éppen úgy megnyílik azért előtte is, mint Laci előtt.

Sőt ime, az iskola kapujában Borsosné nyájas mosollyal nyújtja kezét Misinek és úgy vezeti a két fiut az igazgató ur elé.

— Elhoztam ezt a két fiut igazgató ur — kezdi Borsosné a beszédét.

Az egyik az enyém, a másik egy szegény kis árva gyermek. De ha már a házamba fogadtam, taníttatom is. Nehéz az élet, igazgató ur, de mit csináljon az ember? Míg az én gyermekeimnek van mit enni, az árvának is lesz. Megverne az Isten, ha külömbséget tennék valamikor köztük.

— Ez már helyes beszéd — bólint az igazgató ur és beírja mind a két fiu nevét egy nagy könyvbe. A tanár urak is mind megdicsérik Borsosnét. Ez aztán a jó asszony, aki így gondolkozik és így cselekszik.

Borsosné szelid mosollyal ajkán kivezeti a

két fiut. Aki így látja Tilda nénit, az meg merne rá esküdni, hogy ennél az asszonynál jobb, derekabb, nemesebb szívü ember még nem élt a földön.

És a kis Misi feje fölött mintha kissé ki-derült volna az ég. Különösen, míg a rokonok által küldött pénzből tart. Borsosné vígan sütfőz, jókedvü. A fiukat elviszik a cirkuszba, a városligeti színházba. Borsosné néha-néha még Misi számára is vált jegyet.

Mert így volt ez a jeles Borsos csaláiban. Hogyha valahonnét pénz csöppent a házhoz, ettek-ittak, mulattak, dárídóztak, eszükbe sem jutott, hogy mi lesz holnap? Éltek minden beosztás, számítás, józanság és gondolkozás nélkül s valahogy mindig csak előkerült valahonnét az a csekélység, amivel éltüket tengették.

Misi mindenesetre áldotta a végzetet, mely jobb napokat hozott a családra. Ime vele is sokkal jobban bántak egy pár nap óta. A Lacinak volt sok mindenféle szórakozása és így nem ért rá, hogy őt bosszantsa. Gyakran mentek sétálni a Dunapartra, majd át a hidon Budára, sőt egy vasárnap kirándultak a Hűvösvölgybe is.

(Folytatása következik.)

A nyíl és a dal.

— LONGFELLOW költeménye. *) —

Egy nyílvesszőt a levegőbe lőttem,
Lehullt, nem tudom, hol, messze előttem;
Akármily gyorsan futottam,
Nyomába mégse jutottam.

Egy dalt a légbe leheltem,
Lehullt, nem tudom, hol, nyomára se leltem,
Mert, haj, kinek van oly erős látása,
Hogy egy dal repülését lássa?

Nagy későre a nyilat véletlen
Egy tölgybe fúródva lelém, eltöretlen',
S a dalt — mikor utolsót rezgett éppen —
Megleltem egy barátomnak szívében.

Benedek Marcell.

*) Longfellow (olv. Longfelló) Henrik amerikai költő, szül. 1807-ben, meghalt 1882-ben. Sokat utazgatott Európában s egy Európáról szóló könyvvel tette odahaza híressé a nevét. Egy angol egyetemen kilenc évig tanárkodott; azután csak az irodalomnak élt. Versein kívül híres műve a „Hiavata“ című elbeszélő költemény, mely az indiánok vallásos regéit foglalja magában.

FEJTŐRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Szórejtvény.

— Beküldte: Goldstein Mór. —

Jégverem, éber, rét, nap, munkás,
kakas, iskola, tenger, nép, kazal,
állat, kondás.

(Ezek a szavak helyesen összerakva egy közmondást adnak.)

Betűrejtvény.

— Beküldte: Fekete Emma és Juci. —

L-lel nyáron enyhet ád,
D-vel megmászni fáradság,
G-vel van minden ruhán.

Verses rejtvény.

— Beküldte: Goldstein Mór. —

Ird le egy szótaggal a bánatot,
Aztán ragassz hozzá egy végtagot:
Még ehhez is kapcsolj egy napszakát,
S meglátod egy ország fővárosát.

Betűrejtvény.

— Beküldték: Grosz Testvérek. —

R R R $\frac{ze}{p}$ L L L

A 43—47. szám rejtvényeinek megfejtése.

43. szám. Betűrejtvény: Kerék. Verses rejtvény: tánc, lánc, ránc.

44. szám. Betűrejtvény: Alpári puszta. Verses rejtvény: Kutgém.

45. szám. I. Betűrejtvény: December. II. Betűrejtvény: Teherautó.

46. szám. Szórejtvény: Kétszinü. Betűrejtvény: Ablakpárkány. Versesrejtvény: Erő, eső, Ernő, esernyő. Betűrejtvény: Keresztelő

szent János. Szórejtvény: Hétköznap. Betűrejtvény: Tegnapelőtt, holnapután.

47. szám. Betűrejtvény: Esernyő.

Megfejtették: Szatmári Bözsike, Máthé Sanyika, Vernes Bőcike, Szilágyi László, Neufeld Endre és Pál, Diószeghy Lajos, Biberle Kató, Csőregi Feri, Dániel Bélus, Risovszky testvérek, Fekete Emma és Juci, Róth Manyi és Ila, Marton Lilly, Grosz testvérek, Gáspár Gyula, Moldován Ernő, Kardos István és Tibor, Lázár Róbert, Jánossy Alike, Vigh Károly és Pista, Végh József, Poláček Aranka, Káhán Klára, Henter Kálmán, Vadász László és János, Berkovits József, Goldstein Mór, Rácz Erzsébet, Imreh Böske, Pilhoffer Oszkár, Rosenblüth Gizi és Irén, Retter János, Hoffmann Teréz, Nagy Ilonka, Hoffman Dezső, Imre Jolán, Klein Irén, Szombathy László és Dénes, Benedek Andris és Öcsike, Vitályos Béla, Bakó János és Judith, Sommer Karola, Adorján Böske, Lengyel Éva, Dénes, Tamás és Marica, Szabó Imre, Neumann Alfréd, Benedek László, Vida Ernő, Imecs Jolán, Weisz Edith, Kalmár Tibor és György, Sólyom Tamás és Iluska, Boér Andor, Szalóky Antal, Bartha Jenő, Kis Ida és Jolánka, Biró Irma, Kádár Pistuka, Faragó Béla, Schwarc Ida, Székely Jóska és Iluska, Keresztes Agnes, Reiner Vilmos, Szekeres Géza, Thegze Gerber Angela, Osztián Ilike, Kolontáry János és László, ifj. Bikfalvy Károly és Zolti, Borsos Sámuel, Thegze Gerber Ödön, Kiss Györgyke, Fülöp Lajos, Ilonka, Berta és Károly, Fried László és Imi, Jánosy Berci, Kabos Imre, Winter Etike.

Összesen 20 könyvet sorsoltunk ki a december havi számok rejtvényeinek megfejtői közt. Tökmag király öfelsége a következők nevét huzta ki nagyapó kalapjából:

Vernes Bőcike, Biberle Kató, Moldován Ernő, Imreh Böske, Henter Kálmán, Vigh Károly és Pista, Kabos Imre, Szilágyi László, Risovszky Testvérek, Poláček Aranka, Vadász László és János, Kardos István és Tibor, Retter János, Diószeghy Lajos, Neufeld Endre és Pál, Gáspár Gyula, Goldstein Mór, Máthé Sanyika, Káhán Klára, Szatmári Bözsike.

A CIMBORA kiadásában

öt kötet gyermekmese és ifjusági olvasmány

JELENT MEG!

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék	L. 25.
Benedek Elek:	Hires erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Kőrösi Csoma S.)	L. 18.
Balázs Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25.
Monoki Sándor:	Tündérmese	L. 12.
Benedek Elek:	Öcsike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata	L. 35.

A Cimbora előfizetőinek

minden kötetnél 25 százalék engedményt adunk.

Kertész Mihály:	Senki Tamás története és még egyéb mesék.	L. 25 helyett L. 18'75
Benedek Elek:	Hires erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Kőrösi Csoma Sándor.)	L. 18 helyett L. 13'50
Balázs Ferenc:	Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)	L. 25 helyett L. 18'75
Monoki Sándor:	Tündérmese.	L. 12 helyett L. 9.—
Benedek Elek:	Öcsike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata.	L. 35 helyett L. 26'25

A könyveket rendeljétek meg a Cimbora kiadóhivatalától, Szatmárról, amely azokat részletekre azonnal és utánvét mellett megküldi.

Valódi békeminőségű aszbeszt fedő

PALA

kapható igen jutányosan SCHWARTZ TESTVÉREKNÉL, Strada Decebal (Kölcsey-u.) 37. szám. Kész fedéseket helyben és vidéken vállalunk!!

Sok millió ember és gyermek csak
cipőt hord, mert egy
BATA pár BATA cipő két
pár más cipőt pótol!!!

! Bata, Siget, Főtér 21. !

Gyapju-, selyem-, pamutkelmét,
fonalat, szőrmét fest és tisztít a

„Kristály“

gőzmosó és kelmefestőgyár CLUJ. Telefon 500.

Póstacsomagok pontosan szállítat-
nak! — Kereskedőknek tömegáru-
nál árkedvezmény! — Képviseletek
vidéki városba kerestetnek!

**A
Cimborára**

előfizetéseket
felvesz Erdély
minden könyv-
kereskedője!

A Cimbora azt üzeni:

Ha finom
cukorkát
akartok:

kérjeteK Melissát

Eredeti Wolfner

gépszijak

minden méretben

kaphatók

BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.

A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.=t.

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takaréketét állomány 45 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:

Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.

Fiuk!

Lányok!

A Cimborát

olvassátok,

szeressétek,

terjesszétek!

Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.

A lap egy negyedévre negyven leuért jár.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.

A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésrészt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.